

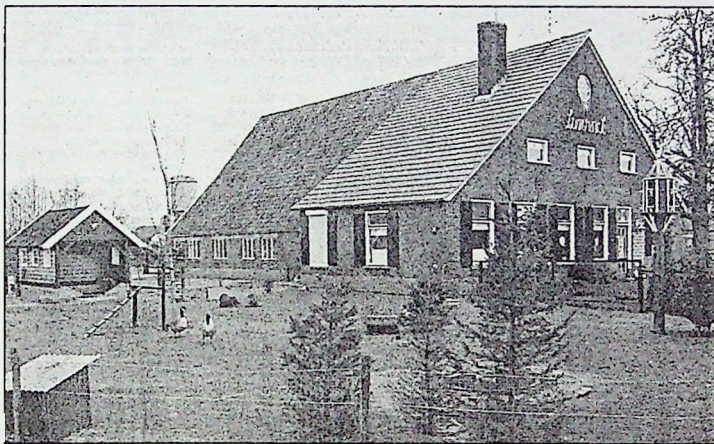
Wie Lurvink zegt, zegt borstels en kwasten

**WORTELS
IN DE
ACHTERHOEK**

rubriek over familie- en boerderijnamen door Henk Harmen
aanvullingen en suggesties
05437-72603

Wie Lurvink zegt, zegt Aalten, borstels en kwasten. De familie was ooit de talrijkste in Aalten. Het familieboek weet zelfs te melden dat er rond 1850 maar acht straten in het dorp waren, in elk waarvan twee gezinnen Lurvink woonden. De oorzaak van hun talrijkheid was misschien dat ze katholiek waren. De stamboom begint met Jan Lurvink rond 1650. De inkomnaam is vermoedelijk afgeleid van Ludolf, wie zien haar in het verleden geschreven als onder andere Lörwing, Loverdick en Lurvendinck.

Met de twee zonen van Jans klein-zoon Arent, te weten Anthony (1758-1833) en Jan (1747-1823) splitste de familie zich in twee takken. Anthony trok naar Amsterdam, mogelijk als kleermaker, en trouwde daar. Zijn zoon Henricus, geboren in 1790, stichtte in Aalten een kostschool, waarvoor hij in de hoofdstad leerlingen probeerde te werven. Meerdere Lurvinktelgen zochten in Amsterdam hun geluk. Aan de Lurvinkstreek in IJzerlo staat het fraaie oude stamhuis 't

♦ De boerderij 't Lurvink aan de Lurvinksteeg in IJzerlo. (Foto Willem Hissink)

Lurvink, al vermeld in 1640. Hier woont tegenwoordig de familie Kortens. Door huwelijk kwam de hoeve in 1865 aan de Kortens, afkomstig van de Huisstededijk. Boer Jan Kortens toont in de haardplaat van de fraai betegelde schouw in de woonkamer nog de letters I.H.L. en G.L.L.; Grada Johanna Lurvink van de protestantse tak was de laatste bewoonster. Ze bereikte de mooie leeftijd van 93 jaar.

In de keuken van Kortens staat nog een prachtig kabinet van de Lurvinks, waarvan het snijwerk exact hetzelfde is als dat van de vaste muurkast in de kamer. Het onderstel van het kabinet stond vroeger vergeten in een schuur als bewaarplaats voor spijkers en ge-

reedschap, terwijl het kopstuk op zolder lag. Nu is het weer een fraai antiek geheel.

Borstels

Al eeuwenlang is de borstelmakerij een vorm van huisvuil in Aalten en de Lurvinks hebben dit ambacht al zeker sinds de achttiende eeuw beoefend. Nog altijd zijn er borstelfabrieken van Lurvink in Aalten (Tweede Broekdijk) en in Enschede.

Op de zolder van de oude stadsboerderij, vanouds met koffiehuis, aan de Willemstraat in Aalten was voorheen een borstelmakerij (voor schildersattributen) van de Lurvinks. Omdat het aan het eind van het dorp was, werd Hans' opa in de volksmond 'Marti-

nus van 't Ende' genoemd. Vanouds was in het pand aan de Willemstraat als herinnering aan het koffiehuis nog lang de gang van de Westerkorf, hoewel de bewoners zelf katholiek waren. Op zondagmorgen zat de woonkamer vol, aldus fotograaf Hans Lurvink (50). Boeren onder andere uit Dale zaten er bij koffie te praten en in de gang was een schap met kerkboeken. Hans herinnert zich dat de verwerking van het nog vuile varkenshaar van Achterhoekse slachterijen een vieze stinkende boel was, maar het Chinese en Japanees haar was keurig verpakt. Het hout kwam van inlandse berken en essen. Bepaalde werkzaamheden werden, om niet steeds van huis te zijn, nog wel in

Onderduiker

in de vorige aflevering over het Koksgoed in Wehl hebt u kunnen lezen dat de Doetinchemse joodse veehandelaar Dolf Heilbron een tijdlang zat ondergedoken op de kapzolder van deze boerderij.

De laatste tweeëneenhalf jaar echter, heeft de familie Heilbron zich schuilgehouden op de boerderij 't IJsseltevand de familie Bulterman in Oosseld, nu

Kemnadeallee (de historische hoeve tegenover McDonalds). De grootouders van mevrouw De Haan-Bulterman weet dit te melden. Aanvankelijk verbleef het hele gezin Heinbron er, later zijn moeder en dochter naar een familie in de Slangenbrug gegaan.

Gezocht: gegevens over de naam Felink of contact met iemand die hier onderzoek naar (heeft) verricht. Voorts zoeken we nog altijd gegevens over de namen Blumers en Lansink.

de keuken verricht, zoals het boren van gaatjes. Bij gebrek aan grondstof is in de oorlog heide gesneden, terwijl evacués al fietsend de machines aandreven bij gemis van brandstof. Het wassen van het varkenshaar gebeurde oorspronkelijk in de beek, later in een speciale wasmachine.

De kwastenfabriek van de Lurvinks aan de Piet Heinstraat in Aalten is ruim tien jaar geleden gesloten, maar het pand staat er nog. Ook aan de Hogestraat zat nog een Lurvink-borstelmakerij.

Tante Lena

Van de markante telgen moeten we zeker wijlen Tante Lena niet onvermeld laten. De Aaltense kon geweldig dicht en voordragen en stond ook in de reuk van helderziendheid. Ze voorspelde ooit dat er pas vrede zou zijn als de monstrans van de katholieke kerk in Aalten het water over zou gaan. Inderdaad werd de monstrans bij een kerkbeschieting naar het Aaltense klooster gebracht. Om daar te komen moest men over de Slingegrug... Tante Lena voorspelde ook dat de katho-

lieke tak van de familie, de hare dus, zou overleven.

Een familie-overlevering uit de katholieke tak wil dat de vroegere gouverneur van New York, Alfred Smith, zou afstammen van Lurvink. Volgens Tante Lena vertoonde de man alle gelaatstrekken en sterke eigenschappen van de Lurvinks, Antonius Henricus (geb. 1836) uit de stam, Jan, emigreerde naar Londen en later naar Chicago. Op aanraden van zijn moeder nam hij daar de naam mister Alfred Smith aan. Hij zal dus wel iets hebben uitgespookt. Maar de 'grote' Alfred Smith blijkt al in 1840 in New York geboren en kan dus nooit een zoon of nazaat van Lurvink zijn.

De Enschedese samenstellers van het familieboek uit 1970, Albert Grijpma en zijn vrouw Francisca Grijpma-Lurvink, zijn intussen beiden overleden. Maar de Enschedese tak blijft actief. De familie J.A.M. Lurvink in Enschede (Buuserstraat 372, 7544 RH) wil een grote Lurvink-reünie houden. Het plan is nog in een prilstadium; men is aan het inventariseren. Wie interesse heeft kan zich melden.

55

Silvers Daghla

25-3-1995